

Osallistumisraportti konferenssiin *China en Chinees in het voortgezet onderwijs (Kiina ja kiinan kieli yläasteella ja lukioissa)* Leidenin yliopistossa 28.1.2014

Riikka Länsisalmi

Helsingin yliopisto, Aasian tutkimus

Kiinan ja japanin kielen didaktiikkakoulutus (10 op)/Palmenia

Japanin kielen ja kulttuurin opettajain yhdistys, JOY ry

OHJELMA

10-11.15 Yhteissessio I (*Plenair I*)

Opetusministeriön edustaja, kansainvälisten asioiden osaston johtaja Anke Buiteveld lausui avajaissanat ja johdatti konferenssin aiheeseen.

Keynote-luennossa sinologi ja toimittaja Tabitha Speelman ja Antwerpenin yliopiston *Clingendael* Instituutin *Research Fellow* Jan Melissen kertoivat omista kokemuksistaan ja Kiina-yhteyksistään opiskelu- ja työelämässä sekä kansainvälisten suhteiden hoidossa. Puheenvuorojen välissä nähtiin vaikuttava kiinalainen leijonatanssiesitys lyömäsoitinsektioineen.

11.45-13 Työpajat I

Osallistuin työpajaan *Contouren van het schoolvak Chinese taal en cultuur* (Kiinan kieli ja kulttuuri kouluaineena), jota veti suomalaista ylioppilastutkintoa vastaavaan kokeeseen sisällytettävän kiina-kokeen kehittämisryhmän vastuuhenkilö Daniela Fasoglio (SLO, *National Institute for Curriculum Development*). Tässä 3-vuotisessa pilottihankkeessa kehitetään muihin vieraiden kielten oppiaineisiin verrattavissa oleva koe oppiaineeseen Kiinan kieli ja kulttuuri. Koe tulee Alankomaissa mahdolliseksi lukuvuonna 2015-16.

Pilottihankkeen loppuraportti *Chinees op school: van pilot naar invoering* ('Kiinan kieli koulussa: pilottihankkeesta toteuttamiseen') on ladattavissa verkosta osoitteesta:

<http://www.slo.nl/downloads/2013/chinees-op-school-van-pilot-naar-invoering.pdf/>

Kuten muissa vieraissa kielissä (esim. saksa, ranska ja espanja) rajataan kiinassa oppimiseen käytettävä työmäärä (*studielasturen*) 480 tuntiin (sis. omatoimisen opiskelun oppituntien ulkopuolella). Valittavaksi tulee kaksi vaihtoehtoa, ns.

lyhyempi ja pidempi oppimäärä, joista jälkimmäinen alkaa aikaisemmin, mutta 480 tunnin vaatimus on molemmissa sama.

”Loppukoe” sisältää 5 eri osiota: A-C = lukeminen, kuullunymmärtäminen ja puhuminen; D = kirjoittaminen; E = kiinalainen kirjallisuus ja kulttuuri. EVK-tasoina tavoitetasot ovat:

	lukeminen	kuullunymmärt.	puhuminen
Pitkä oppimäärä	A2	A2	A2
Lyhyt oppimäärä	A1	A1	A1

Motivoituneita ja lahjakkaita oppilaita voidaan lisäksi ohjata eriytettyjen tehtävien ja materiaalin avulla korkeampiinkin tavoitteisiin, esim. lukemisessa tasolle B1 pitkässä oppimäärässä ja kuullunymmärtämisessä ja puhumisessa tasolle A2 lyhyessä oppimäärässä.

Osio D eli kirjoittaminen sisältää kaksi alaosiota D1 = kirjoittaminen käsin ja D2 = kirjoittaminen tietokoneella:

	D1	D2
Pitkä oppimäärä	A1	A2
Lyhyt oppimäärä	A1	A1

Motivoituneita ja lahjakkaita oppilaita voidaan lisäksi ohjata eriytettyjen tehtävien ja materiaalin avulla korkeampiinkin tavoitteisiin, esim. käsin kirjoittamisessa tasolle A2 pitkässä oppimäärässä.

Osiossa E on otettu mallia friisin ja papiamenton kielten kokeesta, joista puuttuu varsinainen ko. kielillä kirjoitetun kirjallisuuden osio. Osio sisältää kaksi alaosiota E1 = kirjallinen kehittyminen (vähintään kolmen alkujaan kiinankielisen käänösromaanin lukeminen kirjallisine tehtävineen) ja E2 kiinalainen kulttuuri (esim. esimerkkejä tai raportti kiinalaisista kulttuuritapahtumista).

Vuoden 2014 loppuun mennessä SLO (opetussuunnitelmien kehittämisestä vastaava taho Alankomaissa) julkaisee verkossa kiinan opettajille suunnatun

ohjeistuksen kokeita varten (sekä pitkä että lyhyt oppimäärä). Kansainväliset kiinan kielen taitotasotestit (esim. HSK) tai *Chinese Bridge* -puhetaitokilpailu edellyttävät erilaisia taitoja eivätkä ole rinnastettavissa EVK-tasoihin perustuvaan opetussuunnitelmaan. CITO (<http://www.cito.com/>), suuri hollantilainen testaamiseen ja arviointiin erikoistunut yritys, suosittelee kiinaan keskitettyä valtakunnallista koetta, mutta siihen päästään ehkä vasta 3-4 vuoden päästä. Alkuvaiheessa kokeeseen on kehitetty kriteerit ja mallit tasoille A1 ja A2, jotka ovat koulujen rehtoreiden ja opetuksen järjestäjien tilattavissa. (Sain itse A1-tason mapin, jota voin esitellä Palmenian kiinan ja japanin didaktiikkakouluksessa ja *Yanzu*-hankkeen osallistujille.)

SLO suosittelee kiinanopettajien jatkokoulutuksen kehittämistä edelleen. Pilottihankkeessa oli loppuvaiheessa mukana yhdeksän koulua, joiden opettajat jakaantuvat kiinan äidinkielen puhujiin ja ei-natiiveihin opettajiin suunnilleen suhteessa 50-50%. Koulutuksen kansainvälistymistä kehittävä, koko maan kattava *Europees platform (The European Platform – internationalising education)* on myös lanseerannut Kiinan kieli ja kulttuuri -verkoston, joka avustaa kouluja uuden oppiaineen ottamisessa opetusohjelmaan ja opetuksen kehittämisessä: <http://www.europeesplatform.nl/projecten/chinese-taal-en-cultuur>

Tällä hetkellä Alankomaissa voi pätevoidy kiinanopettajaksi ainoastaan Leidenin yliopiston opettajankoulutuslaitoksen maisteriohjelmassa, jossa on tähän asti ollut 3-20 osallistujaa vuosittain: <https://studiegids.leidenuniv.nl/studies/show/2746/lerarenopleiding-chinees>

13-14 Lounas

14-15.15 Työpajat II

Iltapäivällä osallistuin työpajaan *Chinees in het onderwijs: Organisatie van het vak – Een sleutelrol voor de docent Chinees* ('Kiinan kieli opetuksessa: Oppiaineen organisoiminen – Kiinanopettaja avainroolissa'), jota veti Leidenin yliopiston opettajankoulutuksesta valmistunut opettaja ja Hilversumin kaupungin lukiossa kiinaa opettava Lonneke Mennen yhdessä saman koulun rehtorin Hans Crumin kanssa. He korostivat "ammattimaista" suhtautumista opetuksen suunnitteluun: selkeät tavoitteet, oppimateriaalien valinta, integrointi koulun muuhun opetukseen jne. Lisäksi Lonneke suositteli osallistumista koulun suunnittelu- ja

muihin kokouksiin sekä erilaisiin tilaisuuksiin ja tutustumiseen koko henkilökuntaan, jotta opettaja ei jää ulkopuoliseksi muille tuntemattomaksi hahmoksi. Tämän hän myönsi aiheuttavan lisätyötä, mutta katsoi sen oman opettajuutensa kannalta ensiarvoisen tärkeäksi. Hän painotti myös, että on tärkeää sopia koulun kanssa, että myös opetuksen suunnittelusta maksetaan kohtuullista korvausta. Kysyttäessä hän myös hahmotteli, mitä opetus voisi konkreettisesti pitää sisällään viiden vuoden kiinan opinnoissa: esim. n. 500 kirjoitusmerkkiä (joita ei tarvitse kaikkia osata kirjoittaa kynällä) ja ”perusasioita”, joita tarvitaan esim. matkaillessa Kiinassa ja omasta elämästä kertomisessa. Hilversumin lukiossa aloitettiin kiinan opetus jo v. 2006 ja myös koe järjestettiin v. 2010 – ensimmäisenä Alankomaissa.

15.30-17.30

Yhteissessio II (*Plenair II*)

- Tietovisa
- Paneelikeskustelu koululaisten kanssa: ajatuksia ja kokemuksia kiinan opiskelusta, tulevaisuuden suunnitelmia
- Esittely: *Chinese Taal & Cultuur* (Kiinan kieli & kulttuuri) -verkosto, puheenjohtaja Yolande Ulenaers
- Päivän päätös, juontaja Rolf Schreuder
- Maljojen kohottaminen, karaokea, informaatiomessut

Kaiken kaikkiaan seminaari oli erittäin mielenkiintoinen ja informatiivinen. Kiinnostavaa oli nähdä, että paikalla oli runsaasti koulujen rehtoreita ja muuta johtavaa ja suunnittelevaa henkilökuntaa eli kiinnostusta kiinan opettamisen aloittamiseen näyttää olevan todella monessa hollantilaiskoulussa. Seminaarin järjestäjätahoina toimivat Kiinan ja Alankomaiden kanssakäymistä edistämään v. 2012 perustettu neljän hengen yritys *jiawei&co* ja konsulttiyritys *Publiek Leiderschap*. (Tämä kuvaa hyvin hollantilaista yrittäjäasennetta: joka asiaa varten perustetaan yritys, joka yhteistyössä viranomais- ja muiden tahojen kanssa järjestää tällaisiakin tapahtumia – ilmeisesti voitollisesti.) Yhteistyössä mukana olivat myös *Chinese Taal & Cultuur* (Kiinan kieli & kulttuuri) -verkosto (*Europees platformin* koordinoima), Leidenin yliopiston opettajankoulutuslaitos *Iclon*, kieltenopetuksen valtakunnallinen verkosto *Levende Talen*, opetussuunnitelmien kehittämisestä vastaava taho *SLO (National Institute for Curriculum Development)* ja Groningenin ja Leidenin yliopiston yhteydessä toimivat Konfutse-instituutit:

jjalei&co: <http://www.jjalei.nl/home/>

Publiek leiderschap: <http://www.publiekleiderschap.nl/index.php/home>

Chinese Taal & Cultuur: <http://www.europeesplatform.nl/projecten/chinese-taal-en-cultuur>

Iclon: <http://iclon.leiden.edu>

Levende Talen: <http://www.levendetalen.nl>

SLO: <http://international.slo.nl>

Groningenin yliopiston Konfutse-instituutti: <http://www.confuciusgroningen.nl/en/p/>

Leidenin yliopiston Konfutse-instituutti: <http://confuciusinstituut.nl/en/>

Helsingissä 5.2.2014